

Бекободнинг
бегойимлари **3**

Чорраҳадаги аёл **4**

Ширин ҳаёт аччиқ
тутунга тўлмасин

6

Исмингизни
ўзгартирмоқчимисиз? **8**

БУЮК ВА МУҚАДДАССАН, МУСТАҚИЛ ВАТАН!

Юртимизда аёллар спортни оммавий машғулотга айланиб, мусобақаларда хотин-қизларнинг иштироки кучайиб бормоқда. Айни пайтда 1,9 миллиондан ортиқ опа-сингилларимиз спорт билан шуғулланаётгани қувонарлидир. Уларнинг 680,4 минг нафари учун эса спорт ҳаётининг ажралмас қисмига айланиб қолган.

Абдувоси ҲАЙДАРОВ олган суратлар.

“ОБУНА — 2011”

Индекс:

Якка обуначиларга — 176,
Ташкилотларга — 177

“Оила ва жамият”ни ўз оиласининг яна бир ҳақиқий аъзоси сифатида қадрлаб, биз билан ҳамфикр, ҳаммаслак бўлиб келаётган муҳтарам муштарийлар! Унутманг, газетамизга обуна йил бўйи давом этаверади.

Ушбу сонда:

Маслаҳатчига осон тутмап	2
Ҳашар — элга ярашар	2
«Сурнай» сўзининг сирини биласизми?	4
Тўрт нарсани оз деб тушунмаслик лозим: улар нималар?	4
Қиз тушган уйга қирқ кун, йўқ, қирқ йил салом бериш керакми?	6
Уй-жой ижраси тартиб-қоидалари	6
Узумнинг зараридан кўра фойдаси кўп	7
Алданиб қолган ёмон	7

МУСТАҚИЛЛИК — ЭНГ ОЛИЙ НЕЪМАТ

Мамлакатимиз бундан 20 йил олдин тарихий тараққиётнинг янги босқичига қадам қўйди. Босиб ўтган мураккаб ривожланиш йўлимизга назар ташларканмиз, Ватанимиз озодлиги нақадар машаққатли ва тинимсиз курашлар, халқимизнинг қандай оғир ва фидокорона меҳнати эвазига қўлга киритилгани, мустақил тараққиётимиз давомида амалга оширган ишларимиз, эришган натижаларимиз беихтиёр кўз ўнгимиздан ўтади.

Истиклолимизнинг энг буюк ютуқларидан бири — юртимизда тарихан қисқа муддатда миллий давлатчилигимиз пойдевори яратилгани билан бугун ҳар қанча фахрланасак арзийди. Конституциямизда мамлакатимиздаги давлат ва жамият қурилишининг асосий тамойиллари ўз ифодасини топган бўлиб, давлат ҳокимиятининг қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд тармоқларида бўлиниши ҳал қилувчи қоида сифатида муҳрлаб қўйилган.

Ана шундай ҳуқуқий пойдевор асосида туб маъмурий ислохотлар амалга оширилди, давлат ва ҳўжалик бошқаруvinинг таркибий тузилиши модернизация қилинди ва янгиланди, жойларда ҳокимлик институти жорий этилиб, маҳаллий ҳокимият органлари қайта ташкил қилинди, маҳаллий ўзини ўзи бошқариш органлари тизими — маҳалла институти ривожланди ва мустаҳкамланди.

Яна бир тарихий ютуғимиз — диёри-мизда бозор иқтисодиёти асослари яратилиб, янгила иқтисодий муносабатлар механизми жорий этилди, тегишли инфратузилма институти ташкил қилинди, бугунги талабларга жавоб берадиган янги молия ва замонавий банк

Наманган туманидаги Эшобод маҳалла фуқаролар йиғинининг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси Ҳалимаҳон Жўраева билан бафуржа гурунглашиш мушкул. Нега десангиз, у эртадан кечгача дафтарига ёзиб олган ишларидан ортмай-

тизимлари шакллантирилиб, иқтисодиётимизнинг барча соҳа ва тармоқларида чўқур ислохотлар амалга оширилди.

Мустақиллик йилларида юртимизда мулкый муносабатлар соҳасида ҳам туб ўзгаришлар рўй берди. Мамлакатимизда амалда қўп укладли иқтисодиёт шаклланиб, унинг таркибида хусусий мулк устувор ривожланиш имкониятига эга бўлди. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик иқтисодиётимизда нафақат ҳал қилувчи ўрин эгаллади, балки бозорларимизни зарур товар ва хизматлар билан тўлдириш, одамларнинг даромади ва фаровонлигини юксалтиришнинг асосий манбаи, аҳоли бандлигини оширишнинг энг муҳим омилга айланди.

Ўзгаларнинг ҳавасини уйғотаётган бундай ривожланиш суръатларини таъминлаш, иқтисодиётни янгиллаш, демократик ўзгаришларни амалга ошириш ва бутун мамлакатимизни модернизация қилишда Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури ва мактаб таълимини ривожлантириш давлат умуммиллий дастурининг ўрни бекиёс. Мамлакатимизда жисмоний соғлом, маънавий баркамол авлоднинг тарбиялашга давлат томонидан катта эътибор берилаётгани улкан тарихий аҳамиятга эга бўлиб, ижобий маънодаги «портлаш эффекти»га олиб келди.

Бугун ҳеч кимдан кам бўлмай, замонавий билим ва касб-хунар асосларини эгаллаб воёга етаетган йигит-қизларимиз таълим, илм-фан, маданият, санъат ва спорт соҳаларида эришаётган умидбахш ютуқлар бунга яққол тасдиқлаб турибди. Шу билан бирга, соғлиқни сақлаш соҳасини ислох этишга қаратилган давлат дастурлари ва чора-тадбирлар тизими амалга оширилгани ва аҳолини ҳимоя қилиш бўйича кучли ижтимоий сиёсат юритилгани ҳам инсон манфаатларини таъминлашда муҳим аҳамият касб этганини таъкидлаш жоиз.

Албатта, кичик бир мақолада 20 йил давомида юртимизда амалга оширилган

гиз, кўзингиз қувнаб кетади.

Айни вақтда маҳалламизда бир неча қурилиш материаллари билан савдо қилувчи дўконлар, автомобилларга техник хизмат кўрсатиш шохбачалари, «Наврўз»,

ИФТИХОР

кенг кўламли, том маънода тарихий ишларнинг барчасини санаб ўтиш имконсиз. Лекин шу даврда амалга оширилган ўзгаришлар, бунёдкорлик ишларининг, энг муҳим ва салмоқли натижалари ҳақида гапирганда, аввало, Шўртан газ-кимё мажмуаси, Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи, Асака ва Самарқанд автомобиль заводи, Кўнгирот сода заводи, Деҳқонбод каллийи ўғитлар заводи каби стратегик саноат объектларини, ўнлаб тўқимачилик мажмуалари, муҳандислик-коммуникация инфратузилмалари соҳасидаги юзлаб янги корхоналар ва объектларни фахр билан тилга олишимиз табиидир.

Бугунги кунда Ўзбекистоннинг иқтисодиётини ислох қилиш, барқарор ва мутаносиб ривожланишни таъминлаш, инқирозга қарши чоралар дастурини амалга ошириш борасида эришган ютуқлари нуфузли халқаро молия ва иқтисодий институтилар томонидан эътироф этилаётгани, ҳеч шубҳасиз, барчамизни қувонтиради. Мустақил тараққиётимизнинг ўтган даврида амалга оширилган ана шундай гоят кенг кўламли ишларимиз ҳақида фикр юритар эканмиз, мамлакатимиз олдида иқтисодиётимизни модернизация қилиш ва эркинлаштириш, бутун жамиятимизни янгиллаш бўйича янада улғувроқ вазибалар турганини ҳам яхши тасаввур қиламиз. 20 йиллик мустақил тараққиёт давомида қанчадан-қанча синов ва машаққатлардан ёруғ юз билан ўтган, бекиёс бунёдкорлик салоҳияти билан юртни обод ва фаровон этиб келаетган мард ва меҳнаткаш халқимиз бунга ҳар томонлама қодир экани барчамизга куч-ғайрат ва гурур, эртанги кунимизга мустаҳкам ишонч бағишлайди.

Шухратжон АҲМЕДОВ,
Марғилон шаҳар 3-сонли
ДНИ нотариуси.

МАҲАЛЛА МАСЛАҲАТЧИСИ

ўзининг сиҳат-саломатлиги учун қайғурди. Ҳамма нарсга етарли бўлган хонадонда ўзаро келишмовчиликлар ҳам кам учрайди.

Дарвоқе, аксарият маслаҳатчилар фойдаланаётган анъанавий халқона тадбирлардан бири — оила тотувлигини таъминлаш борасида қўпни кўрган, бой ҳаётий тажрибага эга, эл орасида обрў-эътибор топган отахону онахонлар кўмагидан фойдаланиш Ҳалима опага ҳам қўл келаетган экан. Тўпахон ая Худойназарова, Абдуҳаким ота Исмоилов, Каримахон ая Мирабдуллаева, Абдугани ота Юсуповлар қимматли вақтларини аямай эзгу ишларга бош-қош бўлаётганини алоҳида таъкидлар экан, опа суҳбат орасида сабрсиз, иродасизлик қилган келинларга Шарифа опа Холмирзаева ва Турсунхон ая Қосимова ҳаётини мисол қилиб келтиришга ургу бериб ўтди. Уларнинг бири тўрт, яна бири эса олти келилини қайнона. Турмуш ўртоқларидан эрта айрилган бўлсалар-да, ҳалол меҳнат қилиб, болаларига яхши тарбия бериб, маҳаллада ҳурмат топа олишган.

Қумкўрғон ҚВП бош ҳақими Х.Боймирзаева, катта ҳамшира Р.Сотиболдиева, ҳамшира М.Қомилова ҳам Ҳалима опани ўзларининг энг яқин кўмакчиси дея таъкидлашди. Шунингдек, ўтган йили «Соғлом она — соғлом бола» шиори остида вилот микёсида ўтказилган семинарда ҳам маҳалла фуқаролари орасида ўз томонларидан унумли фойдаланаётган Сайфиддин Отабоев, Мамжурхон Салимов, Дилбархон Даминованинг бой тажрибаси юқори баҳолалиб, оммалаштиришга муносиб деб топилди.

Булар буюк истиклолимизнинг 20 йиллик қутлуг байрамини ёруғ юз билан қутиб олаётган ва азал-азалдан эзгуликка эш бўлиб яшаб келаетган эшободликлар эришаётган қувончли ютуқлардан айримлари, ҳолос.

Шахло ТОШБЕКОВА,
«Оила ва жамият» муҳбири.
Наманган вилоти.

ШУ СОНГА ХАБАРЛАР

Ҳашар — эзгуликка етаклар

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг фармойишига биноан 13–14 август кун и мамлакатимизнинг барча ҳудудларида уюшқоқлик ва кўтаринки руҳ билан умумхалқ хайрия ҳашари бўлиб ўтди. Бу тадбирнинг ўзига хос жиҳатларидан бири жамиятимизда, одамлар ўртасида меҳроқибат, бағрикенглик фазилатларини мустаҳкамлашдир. Асосийси, шаҳар-қишлоқлар, жумладан, маҳалла-қўй, аҳоли тураржойларини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришда муҳим ўрин тутди.

Анъанага мувофиқ, пойтахтимиздаги Яққасарой туманида ҳам ҳашарчилар гузар ва хиёбонлар, кўчалар атрофини тартибга келтириш, зиёратгоҳ ва бошқа қадамжоларни саранжом-сарашта қилишда кўмак бердилар. Айниқса, бундай тадбирларга маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари, фалолари, кайвони-кексалари бош-қош бўлишди. Мухтасар қилиб айтганда, Ватанимиз истиклолининг 20 йиллик муборак тўйи арафасида ўтказилган бу хайрли ҳашар барча юртдошларимизни руҳлантириб юборди.

Баҳодир ЮСУПОВ,
Маънавият тарғибот марказининг
Яққасарой туман бўлими раҳбари.

Мамлакатимиз микёсида ўтказилган умумхалқ хайрия ҳашарида 16,5 миллион аҳоли фаол иштирок этиб, 30 минг 700 гектардан ортиқ майдонда ободонлаштириш ишлари олиб борилган бўлса, қарийб 24 минг километр узунликдаги ариқ-зовурлар ва лотоклар тозаланди, 15 миллион 800 тупдан зиёд дархат оқланиб, уларга шакл берилди.

Ёшлар кунига бағишланди

Пойтахтимиздаги Ёшлар ижод саройида Халқаро ёшлар кунига бағишлаб катта байрам тадбири ўтказилди.

«Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси, «Келажак овози» ёшлар ташаббуслари маркази ва бошқа бир қатор ташкилотлар уюштирган тадбирда мактаб, лицей, коллеж ўқитувчи ва ўқувчилари иштирок этишди.

Мустақиллик йилларида ёш авлодининг ҳар томонлама етуқ ва баркамол бўлиб воёга етишишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Айниқса, «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси, «Келажак овози» ёшлар ташаббуслари маркази амалга ошираётган турли ижтимоий лойиҳалар, ижодий кўрик-танловлар, грант дастурлари иқтидорли йигит-қизларни аниқлаш, илғор гоя ва ташаббусларини қўллаб-қувватлаш, уларнинг интеллектуал салоҳиятини оширишга туртки бўлаётган.

Анжуман дастури доирасида бир неча номинациялар бўйича голиб йигит-қизларга диплом ва совғалар топширилди. Шунингдек, ел суйган тошнандалар куй-қўшиқлари билан томошабинларга кўтаринки руҳ бағишлади.

Мадина САБРИЕВА

Наманганда шундай гўша бор...

ди. Ҳали тўй бошлаб қўйган хонадонга, ҳали сал «гап чиққан» оилага шошгани-шошган. Тўғри-да, салкам тўрт ярим мингга яқин аҳоли истикомат қиладиган маҳалла, қрлаверса, бу ахил гўшадаги икки ярим мингдан зиёд хотин-қизларнинг қувонч-ташвишларига шерик бўлиш осон дейсизми?

— Бу йил ҳам тадбиркор ва хунарманд аёлларимиз учун хайрли келди, — дейди Ҳалимаҳон опа биз билан суҳбатда. — Айниқса, Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси ташаббуси билан пойтахтда ўтказилган «Кўли гулдор ўзбек аёлни...» савдо-кўргазмасида фаол иштирок этган Муқаддасхон Жўраева, Раҳбархон Эргашева, Юлдузхон Раҳимова, Зулфияхон Мираҳматов ва каби мохир чевар, тўн тикувчиларимизнинг номи, махсулотлари таърифи бутун республикамизга ёйилди, хорижликларда ҳам катта қизиқшиш уйғотди. Ёшлари олтинмишдан ошган бўлса-да, касаначи сифатида чопонлар, кўрпа-тўшақлар, зардузлик намуналарини тикаётган Хонимхон опа Ҳақимова эса маҳалламиз фахри саналади.

Наманганда эшободликларнинг сабзавот ва кўкат етиштириш бўйича ўзига хос тажриба мактаби борлиги кўпчиликка маълум. Яқинда бир аёл «Икки сотих ерга экилган кўкатдан бир ойда 700 минг сўмдан даромад қилдим», деб гапириб қолди. Қишнинг чилласида ҳам томорқа-синдаги иссиқхонада помидору бодринг гарқ пишиб ётган хонадонларга кирсан-

«Олтин водий» ошхоналари фаолият кўрсатмоқда ва уларда 40 нафарга яқин киши иш билан банд. «Моҳирун либослари» кичик корхонаси раҳбари Латифбой Маҳмудов 50 нафар хотин-қизни иш билан таъминлаган бўлса, Сирожддин Эгамбердиев ташкил этган иссиқхонада 30 нафар аёл меҳнат қилмоқда.

2004 йилдан буён маслаҳатчи бўлиб ишлаб келаетган Ҳалима Жўраеванинг айтишича, сўнгги йилларда маҳаллада оналар ва болалар ўлими қайд этилмагани оилаларда соғлом турмуш тарзи ва тиббий маданиятнинг шаклланаётгани билан боғлиқдир. Шунингдек, баракали ишлаган инсонгина тузуккина даромад топади, натижада, яхши еб-ичади,

Тинчлик-осойишталик, фаровонлик, тотувлик ва ҳамжихатлик барқарор бўлган юртга байрамлар ҳам ярашади. Бугун мамлакатимизнинг барча гушаларида улуг истиқлолимизнинг 20 йиллик кутлуг тўйига ўзгача тайёргарлик кўрилмакда. Шу маънода Тошкент вилоятининг Бекобод туманида ҳам бу муборак айём арафасида қатор бунёдкорлик ишлари, хайрли тadbирлар амалга оширилаётгани кўнгилни қувнатади. Айниқса, ижтимоий, иқтисодий ва маънавий соҳалар тараққиётида хотин-қизларнинг иштироки сезиларли даражада ошаётгани кузатилмакда.

— Қаранг, ҳаммаёқда тўқинчилик, пишкочилик, бозорларимизни айлансангиз ақлингиз шошади. Бекобод ўз номига муносиб равишда йил сайин гуллаб-яшнамокда. Буларнинг бари, энг аввало, истиқлол шарофати, қолаверса, фидойи юртдошларимизнинг самарали меҳнатлари туфайли-да, — дейди Бекобод тумани ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси Ёқутхон МУМИНОВА. — Туманимизда айни пайтда юз эллик мингга яқин аҳоли истиқомат қилаётган бўлса, уларнинг салкам тенг ярмини хотин-қизлар ташкил этади. Бу эса аёллар бизнинг ўрнимиз фақат оилада, рўзгор қилсак, фарзанд тарбияласак бас, деган қарашлардан холи бўлиб, жамиятимизнинг ҳар бир жабҳасида давр талабига ҳамоханг равишда фаллиқ кўрсатишларини талаб этади. Бугун қайси бир соҳани олиб қарамайлик, деярли ҳаммасида хотин-қизларимизнинг ўз ўрни борлигига гувоҳ бўласиз.

Юртбошимизнинг бевосита раҳнаомлигида 2009 йили қабул қилинган «2009–2013 йилларда аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, соғлом бола туғилиши, жисмоний ва маънавий баркамол авлодни вояга етказиш борасидаги ишларни янада кучайтириш ва самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари дастури тўғрисида»ги ҳамда «Она ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш, соғлом авлодни шакллантиришга доир кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорлари ижросини таъминлаш, ҳаётга кенг татбиқ этиш борасида бу ҳудудда кўпгина ибратли ишлар амалга оширилгани таҳсинга лойиқдир.

Туман «Саломатлик маркази» раҳбари Ибодат Ўтамбоевнинг изоҳ бериши-

ча, юқоридаги қарорлар мазмун-моҳиятидан келиб чиқиб, аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини шакллантириш ва турли хил касалликларнинг олдини олиш учун республика миёда барча шарт-шароитлар яратиб берилган. Шунингдек, ушбу изчил ислохотларни амалга оширишда аҳоли ўртасида ижтимоий тиббий тадқиқотлар ўтказишни ҳам даврнинг ўзи талаб қилаётди. Маҳалла, мактаб, лицей, коллеж, турли корхона ва ташкилотларда аҳолининг тиббий билим даражасини аниқлаш мақсадида уюштирилган давра суҳбатлари яхши самара бермокда.

— Жорий йил бошидан бери 443 нафар жуфтликни расмий никоҳдан ўтказдик. Дунёга келган 1428 нафар чақалоқларга эса туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома ларини тантанали равишда топширдик, — дейди туман ФХД бўлими мудири Феруза МУСАЕВА. — Бу рақамлар қанчалаб оилаларга шодмонлик бағишлайди. Лекин шу ўринда никоҳ-

дан аввал ўтказилган тиббий кўрик натижасида айрим ёшлар ўртасида баъзи бир хасталиклар аниқланганини ҳам айтиб ўтишимиз керак. Агар улар ўз ҳақ-ҳуқуқини билмасдан, ҳозирча шаръий никоҳдан ўтсак бўлди, кейинроқ расмийлаштирамиз-да, дейишганида борми,

оилаларда қандай кўнгилсизликлар рўй бериши мумкин эди? Ўз вақтида кўрилган чоралар туфайли улар даволаниб, тўйларини ҳам нишонлашди.

— Аввало, соғлом фарзанднинг дунёга келиши ҳар бир оилга бахт ато

ресурс маркази ташкил этилиб, юз миллион сўмлик янги жиҳозлар билан таъминланиб, 2 та махсус синф очилди. Ўқувчиларимиз «Умид ниҳоллари»да ҳамда фан олимпиадаларида қувончли натижаларга эришганини ҳам айтишим керак.

Бекободнинг бегойимлари

этади, — дея суҳбатимизга қўшилади «Соғлом авлод учун» хайрия жамғармаси туман таянч пункти директори Саодат ШУКУРАЛИЕВА. — Шу йил бошидан бери туман халқ таълими, тиббиёт бирлашмаси билан ҳамкорликда «Соғлом оила — соғлом жамият», «Ёшлар соғлом оила қурувчиларидир» сингари мавзуларда мулоқот ва давра суҳбатлари ўтказдик. Имкони борича, ҳар бир тadbирни жамоатчилик орасида жонли тарзда уюштиришга интиляпмиз.

— Бугунги мулоқотда гувоҳи бўлаёпманки, мавзу кўпроқ соғлом авлод тарбияси хусусида кечаяпти. Шундай экан, бизнинг соҳамиз вакиллари ҳам қўлларидан келгунича бу хайрли ишда фаол иштирок этмокни дилларига тугишган, — дейди 1-сонли мактабгача таълим муассасаси раҳбари Мунира ТОЖИБОЕВА. — Янги ўқув йилида таълим масканларига 25 нафар тарбияланувчимиз учирма бўлади. Ҳозирда бизда 112 нафар бола тарбияланмокда. Болаларнинг дунёқарашини кенгайтириш учун инглиз, рус тили тўғрақларини оғнамиз. Боланинг кўнглида, аввало, оиласида, кейин

...Шу нуқтада мавзунини ўзгартирамиз. Нега десангиз, Бекобод азалдан ва бугунги кунда ҳам ўзининг қўлигул хунармандлари билан маълуми машхурдир. Демак, эндики навбат уларга.

— Жорий йилда туманимизда республика «Хунарманд» уюшмасининг бўлими ташкил этилди. Мақсадимиз, бўш юрган кишиларни иш билан таъминлаш ҳамда хунармандлар сафини кенгайтиришдан иборат. Устоз шогирдлик

эса, богчада Ватанга, ўзи туғилиб ўсган тулпоққа меҳр-муҳаббатни ошириш зарур. Ўйлайманки, бугуннинг ёшлари энг бахтли ва толеи баланд авлод саналади. Чунки улар истиқлол даврининг фарзандларидир.

— Биз чин маънода бугунги ёшларга ҳавас қиламиз. Қаранг, ҳозирданоқ чет тилларини, компьютер, техника янгиликларини жуда тез ўзлаштириб олишаяпти. Насиб этса, кўрасиз, улар орасидан Ўзбекистонимиз довругини дунёга тарадиган йигит-қизлар етишиб чиқади, — дейди фахру ифтихорга тўлиб тумандаги 29-умум таълим мактаби директори Ортиқхон САБУРОВА. — Шу ўқув йилида 58 нафар ўғил-қизни 1-синфга қабул қиламиз. Мактабимиз 2004 йил капитал таъмирдан чиқарилди. Ахборот-

анъаналарини изчил давом эттириб, коллежларни битириб чиқаётган ёшларга ўз касбимиз сир-асорларини ўргатмоқчимиз. Шу кунга қадар рўйхатга олинган хунармандлар сони йигирма нафардан ортди, — дейди «Хунарманд» уюшмасининг туман бўлими раҳбари Орзигул АЗИМОВА. — Оиламиз билан яқинда «Абдуманнон Орзигул Файз» хусусий корхонасини ташкил этдик. 12 нафар қизлар иш билан таъминланди. Агробанкнинг туман филиалидан 10 миллион сўмлик кредит олиб, ишчиларимиз сонини 50 нафарга етказишни режалаштирганмиз. Ҳозирнинг ўзидаёқ бир неча корхона ва ташкилотлар билан 92 миллион сўмлик махсус кийимлар тайёрлаб

ЖАМИЯТ ВА АЁЛ

бериш учун шартнома имзолади.

— Президентимиз бу йилни «Кичик бизнес ва хусусий тadbиркорлик йили» деб бежиз эълон қилмаганини ҳар қадамда сезиб, англаб турибмиз, — дейди туман давлат нотариал идораси катта нотариуси, адлия маслаҳатчиси Мухаббат ҚОДИРОВА. — Айниқса, уларнинг ҳуқуқий манфаатларини, қонун билан белгилаб қўйилган ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган ҳужжатлар билан танишганда юртимизда тadbиркорлар учун қанчалар кенг имкониятлар ва шарт-шароитлар яратилганини кўрамиз. Қўлимиздан келгунича уларнинг манфаатларини ҳимоя қилишга шошиламиз. Демак, қонун устувор бўлган давлатда ҳалол рақобат муҳитида ишлаган ва яшаган инсон ҳеч қачон кам бўлмайди.

Бекободга бориб, Бешюз маҳалласи ҳақида сўрасангиз, «Уларга дуо кетган, деҳқончилик бобида ҳеч ким беллаша олмайди. Илоҳи бўлса, гугурт билан совуни ҳам сотиб олмасак эди, дейишди одамлари», деган ярим ҳазил, ярим чин мақтовни эшитасиз. Кейин билсак, бу гапларда жон бор экан.

587 та оила, 2124 нафар аҳолини ўзида жамлаган бу номдор маҳаллага Матлуба опа Ҳакимжоновна раҳбарлик қилади. Тиниб-тинчимаслиги юз-кўларидан кўриниб турган Матлуба опани қўндоғида мамлакатимизда бўлиб ўтган фуқаролар йиғинлари раис (оқсоқол)лари ва уларнинг маслаҳатчилари сайловида маҳалладошлари учинчи маротаба сайлашибди.

— Бешюз маҳалласи аҳли ниҳоятда меҳр-оқибатли ва ҳамжихат, меҳнаткаш, — дейди опа биз билан суҳбатда. — Бу ердигилар, ишонинг, бозордан бирор нарсани харид қилмайди, ҳатто рўзгоридан ортганини бозорга чиқаради. Пешона тери билан етиштирган маҳсулотини сотсин, бойисин, ҳалол бўлсин. Ҳокимлик, хотин-қизлар кўмитаси, ФХД, мактаб, ҚВЛлар билан ҳамкорлигимиз жуда яхши иш берапти. Ички муаммоларимиз шу ернинг ўзида ҳал бўлади. Ота-боболаримиз «Отанг маҳалла, онанг маҳалла», деб бежиз айтишмаган экан. Маслаҳатчиларимиз Гулчехра Йўлдошева, Гулсара ая Эсонбоева менинг доимий маслақдошларим...

Биз шу куни кўришган Ёшлик савдо корхонасида ўттиз уч йилдан бери хизмат қилиб келаётган Мамлакат опа Юнусова, банк соҳасининг ҳадисини олган Юлдузхон Абдужабборовна, почта тизимида йигирма йилдан бери ишлаб, катта кичикнинг дуосини олаётган Ойсарахон Ҳамроева хусусида ҳам кўнглимизда бир дунё эътирофлар бор. Бир сўз

билан айтганда, турли соҳаларда ҳалол меҳнати, фидойилиги ортидан қадрдон оиласида ҳам, жамиятимизда ҳам ўзига хос обрў-эътиборга эга бўлган юзлаб, ҳатто минглаб бекободлик бегойимлар ҳақида ҳар қанча самимий дил сўзларини айтсак арзийди.

Нигора ЎРОЛОВА,
журналист,
Тошкент вилояти.

... Ушанда 2006 йил эди, шекли. Қақшадарё вилоятидаги туман хотин-қизлар кўмиталари раислари Қаршидан Тошкентга малака оширишга кетаётган эдик. Озгина йўл юрганмиздан сўнг шерикларимиздан бири қаердан ўтаётганимизни сўради.

— Чироқчидан, — деди Холида опа. — Бизнинг ерлардан ўтаёғимиз...

Сухбатимиз авжига чиқиб, қанча юрганмизми ҳам билмадик. Йўллар нотаниш бўлганиданми, яна ўтаётган манзилими билан қизиқдик.

— Ҳалим Чироқчидасизлар, — деди яна Холида опа.

Ҳаммамиз бир-биримизга қараб қўйдик. Учинчи марта ҳам саволимизга ўша жавобни олгандан кейин бирваракайига кулиб юбордик.

— Хўжа Ахрорнинг моли, деганидай бўлди-ку, — дедим мен машхур авлиё ҳақидаги ривоятни эслаб. — Чироқчининг худуди шунча катта экан-да? Бу ахволда қандай ишляпсиз, Холида опа?

У майин табассум қилди-да: — Кўриб турганларингиздай, — деб қўйдик.

Тўғриси, ўшандаёқ бу тиниб-тинчимас, жонқуяр аёлга қизиқиб қолгандим. Майдони 292 минг квадрат метрдан иборат бу худуднинг бир қишлоғи Косон билан чегарадош бўлса, бир гўшаси Китобнинг ёнида. Бир томони Самарқанд билан туташиб кетган бўлса, бир томони Яккабоққа ёндош. Шахрисабзга ҳам улашган ери бор. Қайсидир қишлоғи туман марказидан 140 километр узоқликда бўлса, бошқаси 100 километр чиқади. Икки қишлоқ орасидаги масофа 300 километрга яқин. Хотин-қизлар сони 160 минг нафардан ортироқ.

Холида ўтаева ана шу катта худуддаги аёлларнинг етакчиси, ҳоким ўринбосари, туман хотин-қизлар кўмитаси раиси вазифасида роппа-роса ўн беш йил ишлади. Эҳ-ҳе, бу муддат ичида у қанчадан-қанча муаммоларга ечим топмади, неча-неча кўнгилларга малҳам бўлмади. Кимлар унинг хузурига йўлғаб кириб, кулиб чиқиб кетмади.

У эндигина ишга келган ўша 1995 йилданок юракларга йўл топа бошлади. Эсида, йўллари аллақачон айро бўлган беш болали оилани сақлаб қолгани. Жувон онасининг уйига аразлаб келганига беш йил бўлган экан. Қайнонаси ундан озор-безор. Онаси ҳам паст кетгиси келмай, қизининг тарафқашига айланиб қолган. Икки қуданинг гапи қочган, ўрталарига совуқчилик тушган, бир-бирига аччиқ қилган. Оиланинг эркаклари эса томошабан. Икки ёш эртанги кунга умид қилган, бир-бирига талпингани талпинган. Бироқ ўртада оналар Қоработир бўлиб туриб олишган.

Холида опанинг биринчи иши шу оилани яраштиришдан бошланди. Уларнинг қишлоғига борди. Хўжалик раиси, маҳалла оқсоқоли, мактаб директори, қўйинги, барча кайвониларни бир жойга тўплади. Аммо уларнинг ҳаммасидан бир хил жавоб олди: оилани яраштириш учун ҳар бири аралашган, лекин иложини топиша олмаган.

Холида опа нима қилишни

билмай ўйга толди. Йўл қидирди. Сўнг ҳаёлига келган фикр унга калаванинг учини топиб берадигандай туюлди. Қишлоқнинг гапи гап, сўзи сўз, биров олдини кесиб ўтолмайдиган одамини топди. У турли масъул вазифаларда ишлаган, эл орасида хурмати баланд, ишбилармон киши эди.

Унга мақсадини айтиб, йигитнинг уйига юборди. Ноилоҳ қолган қайнона истар-истамас "таслим" бўлди: ўғлини келини билан бошқа жойда яшашига изн берди. Бу Холида опанинг биринчи ютуғи эди. Хўжалик раиси билан суҳбатлашиб, бўшаб қолган дала шийпонини уларга олиб берди. Эр-хотин шундай чиройли яшаб кетишдики, асти

ма йил бирга яшаб, мурасаси бузилган яна бир оилани "жарликдан" олиб чиқди. Дастлаб эр ҳам, хотин ҳам "Бирга яшамамиз", деб туриб олишди. Бу ёқда эса тўрт фарзанд Холида опага умид билан термулади. Бир амаллаб аёлни "эритиш"га муваффақ бўлди. Эрталабдан бошланган муҳокама кечгача давом этди. Эркакини сира кўндириб бўлмади. Холида опа кўпинча маҳалла маслаҳатчиларига "Инсон қалбига қиришнинг йўли бор. Фақат қалитини топиб, бураш керак", дер эди. Бугун эса ўзи ўша қалитни тополмай қолди. Эрталабдан буюн оч-наҳор, томоқлари қақраб кетган раиса

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ

Чорраҳадаги аёл

қўйверасиз...

Бир гал Холида опа аразлаб кетиб қолган келини излаб Китобга келди. Бу можарога ҳам аралашмаган киши қолмаган экан. Бироқ келиннинг отасини кўндира олишмаган. Куёв бола сўнгги илинж билан Холида опага мурожаат қилди. "Агар шу сафар ҳам қайтмаса, ажрашаман!" деди йигит.

Улар келиннинг уйига келганида отаси йўқ экан. Онаси ва акаси отанинг руҳсатисиз қизни бериб юбормасликларини айтишди. Келинчакнинг ўзи ҳам кетишга кўнмади. Уларнинг ҳаммаси баджаҳл отадан кўрқиб турганини сезиш қийин эмасди. Холида опа келиннинг жовдириб турган кўзларидан қайтишни хоҳлаётганини билди ва йигитга нимадир деди. У ҳам бу жонсарак опа ўргатганидай қилди. Уйга кириб:

— Майли, мен кетаяпман, — деди қатъият билан. — Яшашни истасанг, ортимдан юр. Истама-санг, ҳаммаси тамом бўлди, деб ҳисобла. Кейин кеч бўлади. Сени кечирмайман ва ялинсанг ҳам қабул қилмайман!..

Йигит шундай деб уйдан чиқди ва Холида опага қараб: "Кетдик, опа, энди бошқа ялинмай-миз", деди. Улар ҳали машинага чиқиб улгурмаган ҳам эдики, келинчакнинг йўғламсираган овози эшитилди:

— Тўхтанглар, мен ҳам кетаман...

Келинчакнинг онаси ва акаси хай-хайлаганича қолди...

Ўтган йил Холида опа йигир-

аёлнинг хўрлиги келди. Беихтиёр йўлғаб юборди.

Шу пайт кутилмаганда "ярашмайман" деб ўтирган эр ўрнидан туриб кетди.

— Бўлди, опажон, — деди у Холида опага қараб. — Ярашганим, яшаганим бўлсин. Сиз учун яшайман. Эрталабдан бери кузатиб турибман, на бир пиёла чой ичдингиз, на тамадди қилдингиз. Оиламизни тиклаш учун шу қадар жон куйдираяпсизки, бунақа куончакликни ҳатто онамда ҳам, опамда ҳам кўрмаганман. Беғона бўлсангиз-да менга, оиламга яқинларимдан кўра кўпроқ ичингиз ачийпти. Сизнинг хўрматингиз, мен хотинимни кечирдим. Мендан ўтган бўлса, у ҳам кечирсин...

Шундагина Холида опа енгил нафас олди. Қайтаётганида аёлнинг 16 ёшли қизи бўйнига маҳкам осилиб йўғлади:

— Раҳмат сизга, опажон!..

Холида опа фақат оилавий муаммоларга ўралашиб қолган эди эмас. У Чироқчида "Соғлом оила" лойиҳаси фаолият кўрсатганида тарғиботчиларнинг олдинги сафида бўлди. Туман тиббиётчилари билан бирга аёллар, эркаклар, ёшлар орасидан кўнгулчиларни, қўллаб-қувватловчи гуруҳ аъзоларини таллаб олишда, уларни тайёрлашда жонбозлик қилди. Натижада, Чироқчида қисқа муддат ичида тиббий маданият, соғлом турмуш тарзини аҳоли ўртасида кенг ёйиш урфга айланди. Бу ишлар бирданга ўз натижасини ҳам берди. Оналар ва болалар са-

ломатлигини, репродуктив саломатлиқни сақлаш борасида қатор натижаларга эришилди. Кейинчалик бошқа туманларда ҳам шу ибратли лойиҳа асосда қатор хайрли тадбирлар амалга оширилди.

Бир гал Холида опа Чироқчининг Араббанди қишлоғига борди. Шундоққина катта йўл бўйида жойлашган бу худуд аёллари асосан гиламчилик билан шуғулланишарди. У илк бор ўйим-чуқур кўчалардан ўтиб, қишлоққа келганди. Паст-баланд жойлашган уйлارга қирмоқчи бўлганида қўлдан тортиб тепага чиқаришарди. Унинг ташки-

лотчилиги билан фақат ўзлари учун оддийгина гилам тўқийдиган аёллар илдан, жундан турли совғабоп буюмлар тайёрлашни ўрганиб олишди. Бу буюмларга харидор ҳам чиқди. Салтанат Қўлдошева "Ташаббус — 2010" республика кўрик-танловида муваффақиятли иштирок этди. Холида опа қишлоққа кейинги келганидан чиройли асфальт йўллардан юрадиган, қирларда жойлашган уйлارга зиналар орқали чиқадиغان бўлди. Хотин-қизлар иш билан таъминланди. Ўз енгил автомашиналарига эга рўзгорлар кўпайди. Қишлоқда турмуш маданияти ошди. Буларнинг ҳаммаси хунар ва меҳнат орқасидан юзага чиқди.

Холида опа билан суҳбатлашар эканман, уни чорраҳанинг ўртасида турган аёлга ўхшатгим келди: ҳаммага тўрт томондан кўриниб туради. Унинг хузурига ночор ҳам, ногирон ҳам, нотинч ҳам келди. Опа уларнинг ҳар бирига йўл кўрсатди, ёрдам берди, бошқариб юборди. Ҳаётлари изга тушишига туртки берди. Юзлаб, эҳтимол, минглаб аёлларга яхшилик қилди. Аммо бирор марта ҳеч кимдан бир нарсани таъма қилгани, ёрдам сўрагани йўқ. Ҳалол ва покиза, виждон амри билан фидойиларча хотин-қизлар кўмитасини бошқарди. Муаммо туғилиб қолган узоқ қишлоқларга тўғри келган машинани кира қилиб кетаверди. Шахсий ишим бўлмаган масалада шахсий маблағини сарфламайман, деган фикр ҳаёлига ҳам келмади. Унинг учун муҳими, ишнинг битиши эди. Холида опада фидойилик ва олижаноблик, камтарлик ва хокисорлик, энг кераги, покиза қалб бор эди. Шунинг учун йўлингиз тушиб, бирор чироқчиликдан бу аёл ҳақида сўраб қолсангиз, "Эй, Холида опами, бизнинг онамиз, Чироқчининг онаси", деб қўяди санимийат билан.

Ўтган йили иззат-икром билан пенсияга чиқиб, шу йилнинг баҳорида табаррук 60 ёшини қаршилаган, эндигина болалари билан бафуржа суҳбатлашишга, набираларини эркалатишга вақт топаётган замондошимиз Холида ўтаева учун ана шу эътирофнинг ўзи юксак мукофот эмасми?

Лола ўРОКОВА,
Қақшадарё вилояти.

ПОЛИКЛИНИКА — тилимизда фаол қўлланадиган, қатнаб даволанувчиларга ва уйдаги беморларга тиббий ёрдам кўрсатадиган даволаш-профилактика муссасасини ифодаловчи "поликлиника" сўзи асли юнон тилидан кириб келган бўлиб, туб илдизи "polis" — шаҳар, "klinike" даволаш деган мазмунда бўлган.

КАСР — математика фанида "каср сон" деган тushuncha бўлиб, у бутун соннинг қисми маъносини ифода қилади. Бунга "каср" сўзининг "парчаланиш", "синиш", "синиқ парча" маъноларини англатиши сабаб бўлган. Шунингдек, тилимизда "каср топди" деган ибора ҳам бўлиб, у кимнингдир нотўғри хатти-ҳаракати натижасида жиддий зарар кўриши, синиши маъносини ифода қилади.

Бирнинг касри — мингга, мингнинг касри — туманга.

Мақол

ЁРЛАҚАМОҚ — тилимизда "худо ёрлақди" деган ибора бор. "Ёрлақа" сўзи "меҳр-шафқат кўрсатиш" маъносини англатади. "Ўзбек тилининг этимологик лугати"да изоҳланмишча, аслида, бу сўз "вақолат ҳужжати", "кўрсатма" маъносини англатувчи "ёрлик" сўзидан келиб чиққан. "Ёрлик" сўзининг туб илдизи — "йар" эса "хабар" мазмунини билдирган.

СУНБУЛА — бу сўзнинг тилимизда "сумбула" шакли ҳам бор. "Сунбула" сўзининг туб илдизи "бошоқ", "лола" деган маъноларни билдиради. Қуёш йили ҳисобидаги 22 августдан 22 сентябргача давом этадиган олтинчи ойнинг номи ҳам "Сунбула" деб аталади. Шунингдек, "сумбул" деган гиёҳ ҳам бор.

Асадда оралаб е,
Сунбулада саралаб е.

Мақол

СУРНАЙ — тилимизда фаол қўлланадиган "сурнай" сўзининг ўзаги "сур" форсчада "тўй, зиёфат" маъносини англатган, унга "най" сўзи қўшилиб, "тўйда қилинадиган най" мазмунини ифодалаган, деб изоҳланади "Ўзбек тилининг изоҳли лугати"да. Бироқ "Ўзбек тилининг этимологик лугати"да "сур" сўзи "шоҳ" маъносини англатади деб таъкидланган.

Энди билдим, бир кун сенинг тўйинг бўлиб, Саҳаргача сурнай йиғлар ўйин бўлиб.

Муҳаммад Юсуф

Эшқобил ШУКУР
тайёрлади.

ҲИҚМАТ ИЗЛАГАНГА ҲИҚМАТДИР ДУНЁ

Отаннинг ўғитларига оғишмай амал қилгин, бахт топасан. Қуиларинг бири-бирдан фароғатли бўлаверадик.

Отанги ва онанинг ҳаммаша рози қилгин. Уларга сингдирган хизматинг эвазига чексиз барака топасан.

Қуйидаги тўрт нарсанинг озини оз деб тушунамаслик керак: Биринчиси — олов, иккинчиси — ёв, учинчиси — касалик, яъни ҳаётга қўйилган тузук, тўртинчиси эса билимдир. Ана шу тўрт нарсани арзимас деб билмагин, эҳтиёт бўлиб юргин. Булардан ҳар бирининг фойда ва зарари беҳисобдир, зарарлари чиқим, фойдалари қирим қабиридир.

Юсуф Ҳос ҲОЖИБ

СОЛИҚ ФАОЛИЯТИ

«Ишонч телефони»га ишонинг

Маълумки, аҳолининг ҳуқуқларини таъминлашда муайян соҳани назорат қилувчи орган билан бевосита ўрнатилган алоқа муҳим саналади. Бу борада доимий ишлаб турадиган ишонч телефонларининг ўрни бекиёслигини ортиқча таъкидлаб ўтиришимиз ҳам шарт эмас, назаримизда.

Кузатувларимиз натижасида ҳеч иккиланмай айтишимиз мумкинки, бундай тезкор хизматга ҳалқимизнинг ишончи кундан-кунга ошиб бормоқда. Мурожаатлар сони кўпаяётганини ҳуқуқбузарлик ҳолатларининг ўсиб кетаётгани билан эмас, балки аҳолининг ҳуқуқий маданияти юксалиб бораётгани билан изоҳлаш тўғрироқ бўлади, бизнингча. Хусусан, Тошкент шаҳар Миробод тумани ДСИ ходимлари ҳам ҳеч бир хабарни беэтибор қолдирмай, барча ҳолатлар бўйича текширишлар олиб борилишига эришмоқдалар.

Шу йилнинг 1 август ҳолатига кўра, Миробод тумани ДСИда юритилаётган ишонч телефонларида 30 та хабар берилган. Ҳар бир мурожаат бўйича алоҳида текширишлар ўтказилиб аниқландики, 23 та ҳолатда, ҳақиқатан ҳам, ҳуқуқбузарликка йўл қўйилган. Қолган 7

та хабар эса ёлғонлиги маълум бўлди, 1 та ҳолат бўйича ҳозирда ўрганиш ишлари давом эттирилмоқда.

Жами мурожаатларнинг 6 тасида чек берилмаганидан шикоят қилинган бўлса, барчасига нисбатан чоралар қўлланилиб, 5 та ҳолат бўйича ҳужжатлар судга юборилди.

17 та хабарда эса терминал аппарати ишлатилмагани сабаб қилиб кўрсатилган. Шундан 11 та мурожаат ўз тасдиғини топиб, мавжуд тартибларга кўра белгиланган чоралар кўрилди.

Миробод тумани ДСИ ходимлари томонидан аҳоли орасида ишонч телефонларига нисбатан ишончини янада мустаҳкамлаш бўйича тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилмоқдаки, бу эса ҳалқимизнинг ҳуқуқий маданиятини ошириш билан бирга, инсон ҳуқуқларини таъминлашга ҳам хизмат қилиши шубҳасиз. Халқимиз орасидаги «Ишонч телефони» ишончлими? деган шубҳаларга йўл қўймаслик бу борадаги энг катта ютуқларимиздандир.

Сухроб РАЖАБОВ,
Миробод тумани ДСИнинг навбатчи қисм бошлиғи.

Қашқадарё вилояти Яккабоғ туманидаги Эски Якка- боғ шаҳарча фуқаролар йиғини жамоаси

барча юртдошларимизни
Ватанимиз Мустақиллигининг 20 йил-
лиги билан самимий табриклайди!

Улуғ истиқлол шарофати туфайли йил сайин гуллаб-яшнаётган юртимизда тинчлик-осойишталик, фаровонлик, тўкин-сочинлик ҳамиша барқарор бўлишини тилаймиз. Бундай хайрли ишларда шаҳарчамизнинг аҳил ва меҳроқибатли аҳолиси ҳам доимо камарбаста бўлаверади.

Энг улуғ, энг азииз байрамингиз муборак бўлсин, муҳтарам юртдошлар!

РЕКЛАМА ЎРИДА

Юқумли ошқозон-ичак касалликлари аҳоли орасида кўпроқ йилнинг иссиқ пайтларида учрайди. Дизентерия (ич-буруғ), сальмонелёз, қорин тифи, паратиф, вабо (холера), вирусли гепатит (А,Е) каби касалликлар турли микроблар таъсирида ривожланади.

Одам аксарият ҳолларда қайнатилмаган сув ичганда, ифлосланган қўл билан, ҳўл меваларни ювмасдан, яхши сақланмаган ва узоқ вақт туриб қолган озиқ-овқат маҳсулотларини истеъмол қилганда бундай дардларга чалинади. Шунингдек, беморларнинг идиш-товокларидан умумий фойдаланилганда ҳам микроб юқди. Ёш болалар организмга эса ифлосланган ўйинчоқлар, сўргичлар орқали кириши мумкин. Микроблар оғиз орқали одам организмига тушиши биланоқ касаллик белги бермайди. Дастлаб маълум муддат давомида микроблар ичакларда кўпая бошлайди. Яширин давр бир неча соатдан 7–10 кунгача давом этиши мумкин.

Касаллик микроблар одам организмига оғиз орқали тушиб, меъда ва ичак йўлининг шикастланиши ва тананинг умумий захар-

СОҒЛИГИНГ – БОЙЛИГИНГ

Шифокор келгунга қадар...

ланиши билан кечади. Асосий белгилари: иштаха йўқолиши, кўнгил айнаши, қайт қилиш, ичнинг одатдагидан кўра тез-тез ва суяқ кетиши, баъзида нажасда қон бўлиши, ҳолсизланиш, тана ҳароратининг кўтарилиши... Бундай белгилар пайдо бўлганда дарҳол шифокорга мурожаат қилиш лозим.

Шифокор келгунга қадар уй шароитида билганича кўпроқ суяқлик ичириш, одатдагидек овқатлантириб туриш орқали беморга ёрдам бериш мумкин. Аммо ўз билганича турли хил дори воситалари, жумладан, антибиотикларни ичириш ярамайди. Тана ҳарорати юқори бўлса, парацетамол таблеткасида фойдаланиш мумкин.

Суяқликни бемор қанча хоҳласа шунча ичириг. Агар регидрон бўлмаса, оддий қайнатиш сув, гуруч қайнатмаси, кефир, қатик, кўк чой, газланмаган минерал сувлар, суяқ овқатлар, анор пўсти ва наъматак қайнатмасини ичирса ҳам бўлади. Лекин ўта ширин чой, ширин чанков босди ва шўр суяқликлар ич кетишини кучайтириб юборишини унутманг!

Кўпинча ичи ўтиб, қайт қилаётган болага ҳеч нарса едириш мумкин эмас, деб ўйлашади. Бу нотўғри! Суяқлик билан организмдан чиқиб кетаётган озиқ моддаларнинг ўрнини қоплаш учун овқатланишни одатдагидек давом эттириш зарур. Тўғри танлаб истеъмол қилинган таом беморнинг соғайишига ёрдам беради. Қайнатиш билан ва эзиб, бир хил юмшоқликка келтирилган овқатлар осон ҳазм бўлади. Картошка, ошқовоқ, сабзи, гуручдан тайёрланган таомнинг қувватини ошириш учун озгина ўсимлик ёғи ёки сариеғ қўйиш мумкин. Дудланган, аччиқ, ёғли, қовурилган таомлар истеъмол қилиш умуман мумкин эмас.

Хадича ОЧИЛОВА,
Тошкент шаҳар Учтепа туман тиббиёт бирлашмаси
марказий қўш тирмоқлик поликлиникасининг
клиник диагностика бўлими врач-лаборанти.

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

«ЎКТАМХОН-НУР» ЎҚУВ МАРКАЗИ

қўшдаги ўқув курсларига тақлиф этилди:

Тикучилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
Аёллар костюм-шима, плащ-пальто — 1-2 ой.
Ҳамшира — 6 ой, 4 ой ўқиш, 2 ой амалиёт.
Ҳамшира (тезкор) — 3-4 ой (амалиёти билан).
Тиббий массаж — 2 ой. Нухтали — 1 ой.
Торт ва пишириқлар — 2 ой.
Пишириқлар олий курси — 1 ой.
Уйгур, Европа таом ва салатлари — 1 ой.
Аёллар сартарошлиғи — 3 ой.
Тўй ва оқшом турмаклари ва макияж — 1 ой.
Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.
Элита парда ва чойшаблар тикиш — 1 ой.
Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.
Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).
Қаштачилик — 3 ой (машинадада вышивка).
Тўқучилик — 2-3 ой.
Инглиз тили — 3 ой.
Рус тили — 3 ой.

Бисер, яъни мунчоқ тикиш — 2 ой.
Сунъий гул ясаш — 1-2 ой.
Компьютер сабоқлари — 2 ой.
Интернет — 1 ой.

Барчаси амалиёти билан
Ётоқхона мавжуд.

Ўқишни тугатганларга
ДИПЛОМ берилади.

Манзил: Юнусобод тумани 3-маъра 1-уй 31-хона. Мўлжал: Юнусобод дехон бозори бош томони ораксиди.
Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72, 225-97-93 (18⁰⁰ дан 22⁰⁰ гача).
ФИЛИАЛ
Манзил: Ҳамза тумани Фарғона йўли кўчаси, Қўйил, 4-уй 40-хона. Мўлжал: Қўйил кийим бозори рўпарасида.
Тел: (8371) 295-97-82
+99897 785-90-30 (кундузи)

«Ўзкоммунўқувташкилотчи»
республика ўқув маркази

«БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ»

ўқув курсига тақлиф қилади.

Манзил: ўқиш даври — 1 ой

Тошкент шаҳри Ниёзбек йўли кўчаси, 1.
(«Минор» метро бекети). Тел.: 234-17-08, 343-94-98

Қадрли синглим Гўлсарахон!

Таваллуд айёмингиз билан кутлайман. Сизга узоқ умр, сиҳат-саломатлик тилайман. Фарзандларингиз ва невараларингиз бахтига омон бўлинг.

Оиламиз номидан
ОЙДИННИСО
Каттакўрғон шахри.

Инагамов Сайдулла Сагдуллаевич номига расмийлаштирилган Тошкент шаҳар Ҳамза тумани Оҳанграб кўчаси, 3-пр10-уйнинг уй режаси йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

«Чекувчи» чақалоқ

«Кўпчилик қизлар каби мени ҳам тўйимиз арафасида "Бўлғуси турмуш ўртоғим қандай инсон экан-а, чекмасмикан, ичмасмикан", деган хавотирли саволлар қийнаб эди. Тўғри, у мен орау қилганимдек, рисоладагидек, ҳалол, ростгўй, ҳаракатчан, тартибли, лекин... ўзи изоҳ бергани каби "сал-пал", кам эмас, кўп эмас, кунига бир қутигина сигарет чекарди. Шифокорлар оиласидан бўлганим учун ётиги билан кашандаликнинг зарари ҳақида бир неча марта "фалсафа сўқдим". Бироқ у ўз билганидан қолмади. Охири...

Ҳомиладорлигимнинг илк ойларида кўзимда қаттиқ оғриқ бошланди. Тун бўйи ухлолмай азият чекар, қовоғим худди ёниб кетадигандек бўлиб, муздек нарса босгим келарди. Ҳатто кечга яқин кўриш қобилиятининг пасайганини ҳам сеза бошладим. Ҳомилам ҳам кўп питирлаб, тошдек қотиб, дўмпайиб қоларди. Бир куни хўжайиним кўриб кетганидан мени дарҳол шифокорга олиб борди. Узоқ текширувдан сўнг шифокор аёл "Турмуш ўртоғингиз чекадими?" деб сўради. Мен тўғриси айтдим. Хулоса эса янада даҳшатли эди: мендаги қутилмаган ноҳушликлар эримнинг кашандаллиги оқибатида рўй бераётгани ва агар зудлик билан бунинг олди олинмаса, она қорнида "чекаётган" чақалоқ бирор нуқсон билан туғилиши мумкинлиги маълум бўлди. Бу гапларни эшитган заҳоти эрим чўнтагидаги папирос қутисини чиқинди челака улоқтирди ва шу лаҳзадан бошлаб чекишни бутунлай ташлашини айтди. Хайрият, фарзандим ҳам соппа-соғ дунёга келди»...

(Бир дугонанинг ҳикояси)

Мақсуда Собирова, олий тоифали акушер-гинеколог:

— Маълумки, тамаки тутуни таркибида 7 мингдан ортиқ компонентлар бўлиб, аксарияти фармакологик жиҳатдан жуда

ШИРИН ҲАЁТ АЧЧИҚ ТУТУНГА ТЎЛМАСИН

фаол, зарарли, мутаген ва канцероген моддалар ҳисобланади. Айниқса, зарарли алколоид ҳисобланувчи никотин моддаси ҳомиладор аёлларга жуда тез таъсир кўрсатиб, дастлаб асаб тизимини таранглаштиради. Кўз босими ошиб, қорачиклари хиралашади, кўр бўлиб қолишгача олиб бориши мумкин, эслаш қобилияти сусаяди.

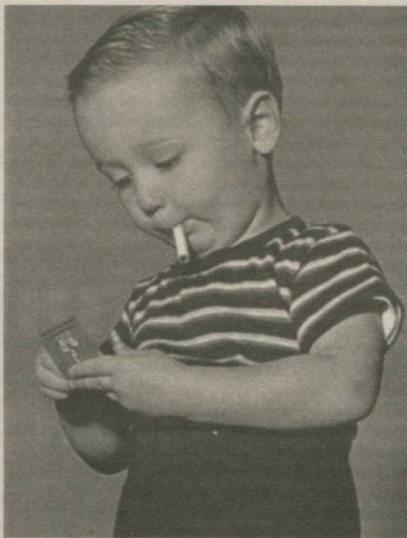
Бу ҳали ҳаммаси эмас: бош оғриғи, айланиши, кўнгил айланиши юз беради, нафас олиш қийинлашиб, пульс секин уради. Нафас қисий, қалтираш касалликларига чалиниш ҳам сигарет тутуни оқибатида келиб чиқиши исботланган. Агар аёлнинг ўзи чекувчи бўлса, бу низоҳатда даҳшатлидир. Ундан дунёга келган болаларнинг кўпчилигида чекишга иштиёқ юқори бўлади, ҳатто ногирон зурриёдлар туғилиши ҳам мумкин...

Юрак ҳаммага керак!

Равшан Халилов, олий тоифали кардиолог:

— Статистик маълумотларга кўра, инфаркт миокардидан нобуд бўлиш ҳолати чекувчилар орасида чекмайдиганларга нисбатан 5 баравар кўпроқ, миёна қон қуйилиши эса 3-4 баравар ортиқлиги аниқланган. Тамаки таркибидаги никотин ва заҳарли моддалар юрак-қон томирларининг қисқаришига сабаб бўлиб, асосан юрак ва марказий

асаб тизимига салбий таъсир қилади. Бунинг натижасида артериал қон босимининг кўтарилиши рўй беради ва юрак фаолиятига оғир таъсир этиб, толиқиб ишлашига, пульс уриши ўзгаришига олиб келади.

Масалан, чекмаган одам 1000 метр масофани босиб келганида пульс уриши 120–130 тагача уради. Чекувчи эса 150–160 тагача этади. Тинч ҳолатда юрак бир дақиқада 70 марта қисқаради, бу бир кеча-кундузда 7200 литр қон айланиши демакдир. Кашанда эса юрак қисқариши 15–20 фоиз кам, яъни бир кеча-кундузлик қон айланиши 1000–1400 литр атрофида бўлади. Чекадиган одам организмда модда алмашинуви ўзгариб, витамин Е ва аскорбин кислотаси тушиб кетади, бўғинларда оғриқ пайдо бўлиб, бадан совиб намлик қўпаяди. Юрагимиз ўз вазифасини қийналмай адо этиши учун жуда кўп микдорда кисло-

родга муҳтож. Бу талабнинг пасайиши эса ҳар қандай касаллик — юрак, ўпка ва бутун организмнинг яхлит хасталанишига замин яратади.

МУЛОҲАЗА, МУШОҲАДА

қилдириш лозим.

Бирники мингга, мингники...

Анвар Худойкулов, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Ёнгин хавфсизлиги бош бошқармаси катта муҳандиси, майор:

— Кашандаларнинг эҳтиётсизлиги натижасида нафақат ўзларига, шу билан бирга, улар билан ёнма-ён яшайдиган кишилар ва ўй-жойлар, қўни-қўшинлар ҳаётига ҳам зиён етиши мумкин. Масалан, ўтган 2010 йил давомида фуқароларимизнинг тамаки маҳсулотларини чекишда йўл қўйган эҳтиётсизликлар оқибатида жами 1609 та ёнгин содир этилганини қандай изоҳлаш мумкин? Бу республикамиз ҳудудида содир бўлган жами ёнгинларнинг 11,2 фоизини ташкил этади. Ушбу нохуш ҳодисалар 42 нафар фуқароларнинг турли даражадаги қуйиш ва тан жароҳати олишига (2 нафари ёш болалар), 49 нафар инсоннинг, минг афсуски, ҳаётдан бевақт кўз юмишига сабаб бўлган.

Хотима ўрнида

Болангизни тутун тўлдирилган бочкага ёки шундай хонага қамаб қўйиб, жимгина қараб ўтира оласизми? «Қамаб қўйиш тугул, яқинлаштирмайман ҳам», дейяписми?

Йил бўйи тер тўкиб, ҳосилини йиғиб олар чоғида уни бошқалар ўриб олса-чи?

Умр бўйи яратган боғ-роғларингиз-у, ўй-жой, мол-мулкнингиздан ҳексаликда маза қилиб фойдаланиш вақти келганда бу бахтдан мосуво бўлишни-чи? Истайсизми? Рад жавобини бераяписиз-а? Унда бунимиз амалда исботлашга, меҳрибон она ёки оталигингизни кўрсатиб қўйишга ҳозирданоқ киришинг. Кейин кеч бўлади.

Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА

Қиз тушган уй

Бу ҳам халқимиз орасида ахлоқий одат ва анъаналар сифатида эъзозланиб келинади. Халқ мақоллари: «Қиз бола бировнинг хасми»; «Қиз меники, бахти ўзганики»; «Туз тотган ерга қирқ кун салом, қиз тушган ерга қирқ йил салом».

Қизқичилар латифаси:

...Юсуфжон қизик бошқа қизқичилар билан суҳбатлашиб ўтирганида кўчадан бир ит ўтиб қолибди. Қизқичи ўрнидан туриб, итга салом берибди. Бу ҳолдан ажабланган шериклари: «И-е, устоз, итга ҳам салом берадимиз?» дейишса, «Ҳа, бу ит менинг қизим тушган маҳалладан келаяпти. Бундан кейин сизлар ҳам қизим бахтли, обрў-иззатли бўлсин десангизлар, керак бўлса, ўша маҳалланинг ит-мушугига ҳам салом бериб юринглар», деган экан.

Гарчи бу қизқичилар латифаси бўлсада, беҳикмат эмас.

Ҳашар — элга ярашар

Биламизки, азал-азалдан ҳашар миллий маданиятимизнинг ажралмас қисмига айланган, халқимизнинг ҳиммати, дўстлиги, аҳил-иноқлигини ифодаладиган анъаналардан бири саналади. Бу

бирор ишни биргаллашиб бажаришда жамоатчилик томонидан кўрсатиладиган иштиёқ ёрдамдир. У фақат бирор шахс иши учун бўлмасдан, жамият иши, халқ иши, эл-юрт манфаати учун ҳам уюштирилади.

Ҳашар асрлар давомида сақланиб келинаётган ажойиб урф-одатларимизнинг энг хайрли амалларидан бири сифатида қадрланади. Чунки бунда инсон вақтини, кучини аямай, ўз шахсий мақсад ёки манфаатларини унутиб, яқин қариндоши, қўни-қўшини, маҳалладоши ёки таниш-билиши ёки жамият равақига, ободончилиги учун беминнат ва бетаъма хизматда бўлади.

Бу ҳақдаги ибратли халқ мақолларига эътибор берайлик: «Ҳашар — элга ярашар», «Ёш келса — ишга, қари келса — ошга», «Ҳашар билан иш битар, дўстлик билан қиз билан», яъни бирор кишининг ёки жамоатчилигининг бирор зарур иш-юмуши қилга қоладиган бўлса, кечикса, зарар қўрилади, халқ бириллашиб, ҳашар қилиб, у ишни битказса, натижада, қил ҳам қайғусиз, тез ўтиб кетганини киши билмай қолади.

«Ҳашарли юрт — обод юрт, ҳашарсиз юрт — барбод юрт». Бу мақол мазмунига чуқурроқ эътибор берадиган бўлсак, ҳашарнинг миллий турмуш тарзими, маънавий ахлоқимизга сингиб кетган гўзал миллий одат эканига яна бир бор амин бўламиз.

«Оила ва жамият» мухбири Бобур КЕНЖАБОВ тайёрлади.

САВОЛ-ЖАВОБ

УЙ-ЖОЙ ИЖАРАСИ:

тартиби, шартлари, нархи ва бошқа масалалар хусусида

Уй-жойни ижарага бериш тартиби қандай бўлади?

А. Курбонов,
Олмалик шахри

— Фуқароларга мулк ҳуқуқи асосида тегишли бўлган тураржой шартнома асосида ижарага берилади, тўлов ҳақи ҳам тарафлар келишуви билан битимда белгилаб қўйилади (Уй-жой кодексининг 34-моддаси).

Хизмат тураржойларидан фойдаланиш тартиби қандай?

А. Ҳақимов,
Ангрен шахри.

— Хизмат тураржойларидан фойдаланиш муниципал, идоравий уй-жой фонди ва аниқ мақсадли коммунал уй-жой фондидаги тураржойлардан фойдаланиш қоидаларига мувофиқ амалга оширилади (Уй-жой кодексининг 77-моддаси).

Ижарага берувчи ўзгарган тақдирда тураржой ижара шартномаси ҳам ўзгарадими?

И. Нурматов,
Пискент туман

— Ижарага берилган тураржойга нисбатан мулк ҳуқуқи ёки бошқа ашёвий ҳуқуқнинг ўзга шахсга ўтиши ижара шартномасининг ўзгариши ёки бекор қилинишига асос бўлмайди (Уй-жой кодексининг 92-моддаси).

Тураржойни кейинчалик сотиб олиш шарти билан ижарага олса бўладими?

О. Бобоев,
Чирчиқ шахри.

— Ижара олувчи ижарага берувчининг розилиги билан ижарага берилган тураржойни тўлалигича ёки қисман сотиб олиши мумкин. Ижарага берилган тураржойни сотиб олиш қонун ҳужжатларида мувофиқ амалга оширилади. Тураржойни ижарага бериш ва сотиб олиш шартномаси тузилаётган, ўзгартирилаётган, бекор қилинаётганда юзга келган низолар суд тартибидан қўриб чиқилади (Уй-жой кодексининг 89-моддаси).

Саволларга Зангиота тумани 6- ва 7-сонли давлат нотариал идоралари нотариуслари Ҳабибулло ПЎЛАТОВ, Зулфия ОСМОНОВА жавоб берди.

Шифобахшлик хусусиятлари: Озука ва тоза қон ҳосил қилишда энг фойдали мевалардан бири ҳисобланади. Суст мижозларни ўрта даражада мўтадил қилади. Қонни тозалайди, савдо ва куйган моддаларни бадандан ҳайдайди. Кўкрак қафасидаги аъзолар ва ўпкага шифо бўлади, баданни семиртиради.

Аммо истеъмоли ҳўл мижозли ва бодли ошқозонга зарар келтиради, ел пайдо қилади. Давоси зира ва арпабодийён истеъмолидир. Агар жигар ва талоқда тугун пайдо бўлган бўлса, зиён қилиши ҳам мумкин. Бодли ичак ва буйракка ҳам зиёни бор. Ични юмшатади, еган одамни чанқатади.

Агар узум устидан сув ичилса, истиско ва иситма чиқишига сабаб бўлиши мумкин. Янгиллигида ва икки таом орасида ейилса, мақсадга мувофиқдир. Яна бир жиҳати, узилган узум ел пайдо қилади. Пўсти озгина сўлигандан кейин ейилса, озука сифатида анжирдан кўра қувватлироқ бўлади. Баданга қувват бағишлайди, семиртиради. Кераксиз ва зарарли моддаларни пишириб, чиқариб ташлайди. Ниҳон, касалликдан энди турган беморлар учун қувват бўлади. Доимий совуқ иситмаси борларга фойда қилади.

Узум сув тез ҳазм бўлади ва меъдага зарарсиз. Кўкрак ичидаги аъзолар ва ўпкага ҳам жуда ҳам фойдали.

Қизил узум нисбатан нордон, кечроқ ҳазм бўлади, аммо ошқозонга қувват бағишлайди. Оқ нави латиф, ҳазми осон.

Ёғи баданни нихоятда қизитади, қуюқ моддаларни мўтадил қилади, Шишларни қайтаради ва терини юмшатади. Узумдан ёғ олиш учун зайтун ёғи билан суви қури-

УЗУМНИ ЕМАБСИЗ...

гунча қайнатилади. Кейин ёғи тиндириб олинади.

Ўқилининг кули истеъмоли қилинса, буйрак ва қовуқдаги тошларни майдалайди. Моекларга қўйиб боғланса, совуқ шишларга даво бўлади. Шунингдек, бош оғриги ва бавосилга яхши фойда қилади.

Майизи, айниқса, тойифи (катта қизил бўлади) майизи ошқозон, жигар, буйрак ва қовуқлар учун фойдалидир. Узум терилганидан икки кун кейин ёғи майизни давомли ейилса, меъда, ичак-

ТАБИАТ — ДОРИХОНА

лар ва қовуқдаги хасталикларга шифо бўлади. Тойифи майизи бир ой давомда ейилса, кўз нуруни орттиради. Доим майиз еб юрган кишининг тишлари сира оғримайди. Майиз уруги янчилиб, 300 граммни 3 литр сувда қайнатиб, 10 кун 3 маҳал 50 граммдан ичилса, ичак, буйрак ва қовуқ касалликларига нихоятда фойдалидир. Майиз уругининг талқони битмайдиган яраларга секилса, тўзатади.

Мураббосини пишириш учун 1 кг оқ узум, 1 кг шакар, 0,5 стакан ёғи ундан камроқ сув лозим. Пишган, қаттиқ узум мевалари ювилади ва данаги олинади. Устига шакарнинг ярми бостирилади ва 3-4 соат олиб қўйилади. Бошқа бир идишга шакарнинг қолган қисми солиниб, қиём қайнатилади. Қиём тайёр бўлиб совигач, ичига узум доналари солинади, идиш бир тебратиб, яна оловга қўйилади ва 1,5-2 соат давомда қайнатилади. Мураббо тайёр бўлганда узум доналари қиём тагига қўйиши керак.

Шиннисини тайёрлаш учун оқ узумнинг энг яхши пишган бошлари совуқ сувда ювилиб, яхшилаб эзилади. Кейин донадан ўтказилиб, шарбати сузиб олинади. Сўнг қозонга қўйиб, ўртача оловда қайнатилади. Шинни вақти-вақти билан қовлаб турилиши керак. Тайёр шинни тўқ сарғиш тусда бўлади.

БОБУРБЕК тайёрлади.

АДТИЯ ФАОЛИЯТИ

ва бошқа ҳуқуқ-тартибот идоралари ҳамкорликда тарғибот-ташвиқот ишлари олиб бораётир. Режа асосида турли учрашулар уюштирилиб, меҳнат миграцияси тартиби, хорижда ҳақсиз-ҳуқуқсиз қолмаслик чоралари, одам савдоси қурбонига айланганда нималар қилиш лозимлиги каби масалаларда тушунчалар берилаяпти. Айниқса, ёшлар билан ўтказилаётган тадбирлар қизгин кечмоқда. Бандликка қўмақлашувчи меҳнат бўлими томонидан бўш иш ўринлари рўйхати тақдим қилиниб, кўплаб ёшларни иш билан таъминлаш ташкил этилаётир.

Мароҳат САНГИЛОВА,
Ангрен шаҳар ФХД ё бўлими мудири,
Барно КАРИМОВА,
Ангрен шаҳар 4-сонли давлат нотариал
идораси нотариуси.

АЖАБ ОЛАМ

ПОК-ТА-ПОК — баскетболнинг аждоди

Икки ярим минг йиллар илгари ҳиндулар "пок-та-пок" ўйинини ўйнашган. Улар каучукдан ясалган, оғирлиги тахминан 4 кг келадиған шарни баланд жойларга маҳкамланган ёғоч ёки тошдан йўнлган гардишларга иргитиб туширишган. Бу гардишлар баскетбол саватидек горизонтал эмас, балки вертикал ҳолатда ўрнатилган. Шарни

қўли билан ўш-лашга рухсат берилмаган. У фақат тирсақ, тизза, бел, кўкрак, елка ва бўкса билан йўнлган. Ўйинчилар таналарига турли илоҳий рамزلарни чизиб олишган ва теридан тикилган ҳимояланувчи либослар кийиш-

ган. Бу ўйин бугунги кунда ҳам Мексиканинг айрим шимолий штатларида сақланиб қолган.

XVII асрда Русияда ҳам қоптокни осма саватга ташлаш ўйини бўлгани ҳақида маълумотлар бор. Агар буларни "ибтидоий баскетбол" деб атасақ, ҳозир биз билган баскетбол 1891 йил АКШнинг Массачусетс штатидаги Христиан ёшлар ассоциациясининг ўқув марказида вужудга келган.

Гимнастика дарсларини жонлантириш мақсадида асли канадалик бўлган ёш ўқитувчи, доктор Жеймс Нейсмис шу ўйинни ўйлаб топади. Мева терадиган саватларнинг тагини ўйиб, икки бино балконида турли ҳимоя деворига маҳкамлайди. Ўқувчилар икки жамоага бўлиниб, ана шу тешик саватларга футбол тўпини ташлайди. Маълум фурсатда қайси жамоа кўпроқ тўп ташласа, улар голиб саналган. Шу тарика аҳолий ўйин ва инглизча "баскет" ("сават") ва "болл" ("тўп") сўзларидан ўйиннинг номи ҳам келиб чиққан.

НАРГИЗА СИДДИҚОВА тайёрлади.

Алданиб қолган ёмон...

Орамизда нопок йўллар билан мол-дунё орттириш мақсадида инсонлик шаънига доғ тушираётганлар ҳам йўқ эмас. Энг ачинарлиси, уларнинг гаразли мақсадлари йўлида қанчадан-қанча бегуноҳ одамлар ҳам жабр кўришади. Ана шундай разил кишилар амалга оширадиган жиноят — одам савдоси бугунги кунда нафақат юртимизда, балки дунё миқёсида ҳам глобал муаммолардан бирига айланиб кетган.

Республикамизда фуқароларнинг одам савдоси қурбонига айланиб қолишининг олдини олиш мақсадида тизимли равишда чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Жумладан, Ангрен шаҳар ва туман ҳокимликлари, прокуратура, ички ишлар, суд

— **Жиззаҳ вилоятданмиз.** Жиянимни бошлаб келдим. Исми Гулбаҳор, ёши 21 да. Маълумоти ўрта-маҳсус. Шифохонада ишлайди. Қанийди, бахт йўллари очилиб кетса-ю, бир яхши хонадонга келин бўлса...

— **Жиянингиз ёш экан-ку, турмуши бузилганми?**

— Йўқ. Ҳали турмушга чиқмаган. Унинг ота-онаси ҳеч келишиб яшолмади. Поччамни ёмон десам, ким ҳам ўзиникини айбдор ҳисоблайди, дейишингиз табиий. Ахир, қизларда нима гуноҳ? Оилада икки қиз. Каттаси турмушга чиқиб, фарзандли бўлиб, ўзидан тинган. Гулбаҳор очик кўнгил, меҳрибон, меҳнатсевар қиз.

— **Кувё қаерлик бўлишини истайсиз?**

— Қиз бола палахмон тоши. Қаерга тушса ҳам, бахтини берсин. 30 ёшгача бўлган, иши таийин, йомилли йигитга узатмоқчимиз.

— **Тошкентликман. Ёшим 36 да.** Исмин Адолат. Маълумоти ўрта-маҳсус. Тақдиримда бор экан. Турмуш ўртоғим автоҳалокатга учраб, қаҳо қилди. Икки боламини бағримга босганча чирқираб қолдим... Нима қилай? Осмон узоқ, ер қаттиқ экан. Ҳаёт давом этавераркан. Ишга кирдим. Болаларини шу пайтгача ўқситмасдан катта қилиб келаямман. Лекин...

— **Турмушга чиқмоқчимисиз?**

— Шунча уринсам ҳам, болаларимга оталик меҳри камлик қилаяпти. Бунинг ўрни бўлакча экан. Онам ҳоли-жонимга

қўймай, "Жон қизим, ҳали ёшсан, дунё кенг, яхши инсон учраса, турмушга чик, сени ўйлаб, туңлари кўзимдан уйқу қочади. Болаларинг вояга етиб, ўзини ўнглаб олгунча, ҳали қанча сувлар оқади", дейди.

45 ёшгача бўлган, тошкентлик, болаларимга оталик меҳрини бера оладиган, зарарли одатлардан холи, диёнатли инсон учраса, турмушга чиқардим.

— **Ёшим 34 да.** Исмин Муқаддас. Бухородан келдим. Маълумотим олий. Ота-онам болагимда ажрашиб кетишган. Битта укам бор. Айб отамдами, онамдами, кимдан ўтган — бу бизга қоронғу. Укам уйланган. Келинимиз жуда меҳрибон, уздабурон. Ҳеч нарсадан камчилигимиз йўқ, аммо...

— **Муқаддас қалин кипригини пирпиратиб ёрга қаради.**

— **Тахририятга ўзингиз учун келдингизми?**
— Очигини айтсам, орзум муаллима бўлиш эди. Мактабни тугатганимдан сўнг институтга ўқишга кирдим. Аъло баҳоларга ўқирдим. Гуруҳбоши ҳам эдим. Ўқишга шунчалик берилиб кетганимдан онамни ранжитиб, уйимизга келган совчиларга рад жа-вобини берардим. Ўқишни тугат-гач, мактабда ишлаб бошладим. Хуллас, вақти келиб, совчиларнинг қадами узилди. Ҳамма қиз-

лар каби кўнглимдаги йигитга турмушга чиқишни истардим...

— **Шундай йигитни учрата олмадингизми?**

— Учратдим. Лекин унинг онаси "Отаси ташлаб кетган қизни келин қилмайман", деб сўзида туриб олди. Дугоналарим аллақачон оилали, бола-чақали бўлиб кетишган. Ўқишимни деб оила қуришни кейинга қолдирганим учун афсусланаман. 38 ёшгача бўлган, инсоний фазилатларни қадрлайдиган инсон учраса, турмуш қуриш ниятидаман.

— **Тошкентликмиз. Укамнинг ёши 36 да.** Исми Рустам. Маълумоти ўрта-маҳсус. Тақдирда бор экан, рўзғори бузилди. Ўзига тўқ оиланинг ёлғиз қизига уйланганди. Икки фарзандли бўлган, келинимизнинг феъли ўзгарди, ота-онам қариганда қаровсиз яшайдими, Андижонга кўчиб кетамиз, деб оёқ тираб олди. Укам ҳам "Онам ёлғиз қоладими, опамнинг уйида яшашга кўнмайди", дебди. Мана, уч йилдирки, келиним икки боласини олиб, ота-онасининг уйига кетиб қолган. Кўпроқ онамга ачинаман. Отам шу укам 2 ёшлигида қаҳо қилган. Онам иккимизни деб қайта турмуш қурмай, бизни ҳеч кимдан кам қилмай вояга етказди, — дея ўзини таништирди Зебо.

— **Ҳозир укангиз қаерда**

яшаяпти?

— Тошкентда, ўзининг уйида онам билан яшайди. Оиласини тиклашга кўзи етмай, қонуний ажрашган. Фарзандлари онаси билан яшаяпти.

— **Энди уйланмоқчимиз? Ёки ўзингиз келавердингизми?**

— Тақдирга тан берди. Тенги топилса, оила қуриш ниятида. Укам бўй-баста келишган йигит, яхшигина жойда ишлайди, маоши бир оилани моддий таъминлашга етади. Мана ҳужжатлари.

— **Қаерлик аёлга уйланмоқчи? Тошкентлик бўлиши шартми?**

— Қайси вилоятдан бўлса ҳам, майли. 32 ёшгача бўлган, уйим-жойим дейдиган, онаминг иссиқ-совуғидан хабар оладиган, укамга бир умр садоқатли ёр бўладиган аёл учраса, келин қилган бўлардик.

— **Қашқадарёликмиз. Укамнинг исми Эркин. Институтда**

БАРЧИНОЙ,
Қашқадарё вилояти.

ТАХРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» руқнига хат йўллаётган ёки бево-сита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла кўмитасидан) маълумот-нома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашган-лар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

Қўшиқларнинг энг яхшиси...

Ишонмасдан еру кўкка
Оғушимда аллалай,
Юзларимга тиник кўзгу —
Кўзларингдан айланай,
Алла болам, алла-ё...

Ҳа, бундай мисралар барчамизга нақадар таниш. Дунёда кўшиқлар кўп, нолалар бисёр. Лекин ҳеч бири инсон қалбига она алласидек таъсир қилмайди. Аллада онанинг ғам-андухларидан орзу-истакларига, энг некбин туйғуларига ҳақ ўз тажассумини топади. Бу сўзни эшитмаган, она ноласини тинглаб марокланмаган ўзбекни топиш мушкул. Аммо «алла» сўзининг қандай маъно беришини ҳаммамиз ҳам билавермасак керак. Бу ҳақда турли қарашлар бор. Аммо бизнингча, «Ўзбек тилининг этимология лугати»даги келтирилган маълумот ҳақиқатга яқинроқ: «алла»нинг туб илди-зи қадимги туркий тилда «тинчлиш» маъносини билдирган «ала» сўзига бориб тақалади.

Бир донишманд айтган экан: юртларнинг энг яхшиси Ватандир, аёлларнинг

энг яхшиси онадир, кўшиқларнинг энг яхшиси алладир. Дарҳақиқат, алла она қалбининг изҳоридир. Биз фарзандларимизга қалбимизни қай даражада изҳор қилмоқдамиз? Хозирги фан-техника та-

ЎЗЛИК

рақийети даврида ҳам гўдаклар алла эшитиб, катта бўлаётими? Бугунги фарзандларимиз ҳатто гўдаклигиданоқ уяли телефон ва ойнаи жаҳондан таралаётган мусика таъсирида улғайишмоқда. Баъзи оналар нуридийдаларини алла айтиб эмас, турли хил эстрада куйларини қўйиб бериб ухлатишга одатланиб бораётгани ҳам сир эмас. Бу бола руҳиятига салбий таъсир этиши табиий. Унутмайлик, алла тенги йўқ миллий кадрларимиздан бири ҳисобланади. Тўғри, гўдак она айтаётган сўзлар мазмунини тушунмайди. Лекин алла оҳанглари орқали онасининг улкан меҳри, беқиёс муҳаббати тафтини ҳис этади. Бола қалбига инсонийлик фазилатлари ҳам она алласи билан кириб боради. Мана бу аллага қулоқ тутинг-а:

Булбул сайрар чаманда,

алла-ё, алла,

Гулга тўла гулшанда,

алла-ё, алла.

Ўғил-қизлар яйрасин, алла-ё, алла,

Озод, обод ватанда, алла-ё, алла...

Моҳира СОЛИЕВА,

ЎЗМУ талабаси.

ХУҚУҚ

тишда;

— силада бир хил фамилияда бўлиш истаги пайдо бўлганда (агар никоҳ тузиш

пайтида эр-хотин умумий фамилияни танламаган бўлса);

— «Давлат тили ҳақидаги»ги қонуннинг 15-моддасига биноан, исм-фамилияси ва отаси исмини ўзгартириш тўғрисидаги аризага тузилганлик ҳақидаги гувоҳнома, никоҳ тузилган ҳақидаги гувоҳнома ёки никоҳдан ажралганлик ҳақидаги гувоҳнома, болаларнинг тузилганлик ҳақидаги гувоҳномалари, паспортдан ёки шахсини тасдиқловчи бошқа ҳужжатдан кўчирма, агар ариза берувчи во-яга етмаган ёки суд қарори билан муомалага лаёқатсиз деб топилган бўлса, ота-онасининг ёхуд васий ёки ҳомийнинг аризаси ҳамда (3х4 ўлчамли) фотосурат илова қилинади.

ФХДБ бўлими мудури тақдим этилган ҳужжатларни тегишли текширув ўтказиш учун ички ишлар бўлимига жўнатади. Ички ишлар бўлими ҳужжатларни 30 кун мобайнида ўрганиб чиққан, ўз хулосаларини беради. ФХДБ бўлими хулосани олиб, ҳужжатлар асосида фамилия, исм ва отасининг исмини ўзгартириш ёки рад этиш тўғрисида асосланган хулоса

тузади ва далолатнома ёзувида тегишли ўзгартиришларни киритиб, фуқарога янги гувоҳнома беради. Фуқаро ушбу ҳужжатга асосан паспортини ўзгартириши мумкин.

Хуриш УМАРОВ,

Адлия вазирлиги бошқармаси катта маслаҳатчиси.

МУЛОҲАЗА

саналган ва банд жойда сақланган.

Уйга келувчи меҳмон ичкарига қадам қўяр экан, албатта, пояндоздаги «Хуш келибсиз» ёзувини босиб киришга ёки унга пойабзални артиб киришга мажбур бўлади. Пояндозлар эса хозирги даврда фақат уйларда эмас, турли муассасаларнинг оstonаларида ҳам мавжуд.

Модомики, ёзувини оёкостини қилиш барча даврларда ҳам маданиятсизлик, одобсизлик саналган экан, энди маданият тусини олган ёзувли пояндозлар кишини уйга толдирмайдими? Бу мўътабар ёзув оёқлар остида бўлиши шартми? «Хуш келибсиз!» ёзувини кўз тушадиган юқориқ қойга қўйиш яхшироқ эмасмикин?

Бобур КЕНЖАБОВЕВ,

«Оила ва жамият» муҳбири.

Исмингизни

ўзгартирмоқчимисиз?

Фарзандга чиройли исм қўйиш энг азалий одатларимиздан саналади. Зеро, исм ҳам хусн бўлиб, одамга ихобий ҳислатлар бағишлайди. Шу боис, халқимизда фарзандларига кўпроқ улғу инсонларнинг исмини қўйиш урф бўлган. Бунда ҳикмат бор, шубҳасиз. Алишер, Бобур, Темури каби номларни эшитганимизда сўз мулкнинг султони Алишер Навоий, Соҳибқирон Амир Темури, буюк саркарда ва улғу шоир Муҳаммад Бобур кўз олдимизга келади. Бироқ кейинги пайтларда айрим ота-оналар ўз фарзандларига хоризжик киноюлдузлар ёки машҳур чет эллик спортчиларнинг исмини қўйишмоқда. Болалари исмининг маъносини билмайдиган ота-оналар ҳам учрайди. Кейин фарзанд улғайганча, ўз номидан уялиб, исмини ўзгартиришга ҳаракат қилиб юради. Кўпчилик қонунда бунинг илоҳи борми, дея сўрайди ҳуқуқшунослардан.

Оила кодексининг 226-моддасига асосан, исм-фамилияси ва отасининг исмини ўзгартиришни истаган фуқаро 16 ёшга тўлгандан сўнг яшаб турган жойидаги ФХДБ идорасига ариза билан муружаат этиши лозим. Фуқаро фамилияси, исми ва отасининг исмини қўйидаги ҳолатларда:

— агар фамилияси, исми ва отасининг исми эшитилишда ёқимсиз бўлса;

— фамилия, исм ва отасининг исми миллатига тўғри келмас;

— хоҳишга қараб, никоҳга бўлган фамилияга (никоҳда турган даврида ҳам, никоҳдан ажратилгандан кейин ҳам) қай-

тузади ва далолатнома ёзувида тегишли ўзгартиришларни киритиб, фуқарога янги гувоҳнома беради. Фуқаро ушбу ҳужжатга асосан паспортини ўзгартириши мумкин.

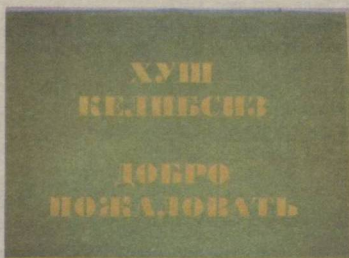
Хуриш УМАРОВ,

Адлия вазирлиги бошқармаси катта маслаҳатчиси.

Оёқ остидаги ёзувлар

Инсон тафаккури шундай ривожландики, уйга келадиган меҳмонларни хурсанд қилиш ва уларга илтифот кўрсатиш учун эшик олдида, яъни оstonага тўшаладиган пояндозларга ҳам «Хуш келибсиз» деган ёзув нақшланадиган бўлди. Бундай ёзувларни инглиз, рус, ўзбек ва бошқа тилларда ҳам қўйиш мумкин.

Бир қарашда бу меҳмонга эҳтиром ва таъвозе намунаси бўлиб қўринади. Лекин теранроқ ўйласак, бошқа нозик жиҳатлари борлиги ҳам маълум бўлади. Яъни, ёзув инсоният тарихида ҳаммаша мўътабар ҳисобланган. «Ўзбекистон Миллий энциклопедияси»да қайд этилганидек: «Ёзув кишилиқ жамияти маданий таракқийнинг том маънодаги ибтидо-си, башариётнинг узок ва мураккаб

тадрижий тақомили жараёнидаги омилларнинг энг асосийларидан бири». Имло, ҳарф хоҳ лотин (ҳозирги инглиз, олмон ва ҳокказо), хоҳ қрилл, хоҳ бошқа шаклда бўлсин, у доим шарафли

Шуҳратнинг «олтин»и

Жанубий Кореяда бокс бўйича ўтказилган Осиё чемпионатида ҳамюртимиз Шуҳрат Абдуллаев олтин медалга сазовор бўлди.

75 килограмм вазн тоифасида рингга чиққан боксчимиз финалда мўғулистонлик Чулунтумур Тумурхуягни 24:13 ҳисобида енгди.

Шералининг «кумуш»и

Хитойнинг Шенчжен шаҳрида бўлиб ўтаётган XXVI Бутунжаҳон Универсиада ўйинларида юртимиз спортчилари ҳам муносиб иштирок этишмоқда.

Тошкент давлат иқтисодиёт университети талабаси Шерали Жўраев спортнинг дзюдо тури бўйича 90 килограмм вазн тоифасида гиламга чиқиб, кумуш медал билан тақдирланди. Финалда россиялик Абдул Омаровга қарши беллашган спортчимиздан бир оз омад юз ўғирди.

Пешқадам очко йўқотди

Футбол бўйича Ўзбекистон XX миллий чемпионатининг 16-тур ўйинлари бўлиб ўтди.

Турнинг марказий учрашуви Қарши шаҳрида «Насаф» ва чемпионат пешқадами «Бунёдкор» жамоаси ўртасида бўлди. Мамлакатимизнинг энг кучли жамоаларининг ўзаро баҳси кескин ва муросасиз курашлар остида ўтди. Беллашувнинг энг қизгин палласи сўнгги дақиқага тўғри келди. «Насаф» ҳимоячиси Боян Малисич ўз жарима майдончаси ичида ўйин қондасини бузди. Учрашувни бошқарган ФИФА рефериси Равшан Эрматов мезбонлар дарвозаси

томон пеналти белгилади. Ўйин якунлаши арасида галаба қозониш учун қулай имкониятга эга бўлган пойтахтликлар бундан унумли фойдалана олмади: «Бунёдкор» тўпурари Милош Трифуневич йўллаган зарбани «Насаф» посбони Дмитро Казаченко маҳорат билан қайтарди. Ўйинда ҳисоб очилмади.

Қаршида қайд этилган дуранг натижа «Пахтакор» фойдасига ишлади. Тошкентлик чарм тўп усталари ўз майдонида Фузурнинг «Шўртан» жамоасини қабул қилиб, грузиялик легионер Иракли Климишвили, Темурижа Абдухолиқов ва Егор Кримес томонидан киритилган голлар эвазига 3:1 ҳисобида галаба қозонди. Меҳмонларнинг ягона жавоб тўпи Шаҳбоз Эркинов ҳисобига ёзилди.

Қолган учрашуларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Нефтчи» — «Машъал» 2:1, «Бухоро» — «Навбахор» 1:1, «Сўғдиёна» — «Металлург» 3:1, «Олмалик» — «Динамо» 1:1, «Қизилқум» — «Андижон» 2:0.

Интернет манбалари асосида Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси

Тахририятга келган қўлёзмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари мазмунини учун тахририят жавобгар эмас.
«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 15:00.
E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

ISSN 2010-7609

Бош муҳаррир:
Норқобил ЖАЛИЛОВ

Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20

Котибият: 237-21-82

Мухбирлар: 233-04-50

«Оила» бўлими: 234-25-46

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент — 100000. Амир Темури кўчаси 1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

ОБУНА ИНДЕКСИ — 176

Ўзбекистон Маtbуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07 да рўйхатга олинган. Буюртма Г — 828. Формати А-3, ҳажми 2 табок. Адади — 7907. Баҳоси келишилган нархда. Навбатчи муҳаррир — ҲАХМУХ ЖАБОРОВ Саҳифаловчи — Оқил РАҲМОНОВ Мусахҳиҳлар — Саидгани САЙДАЛИМОВ, Мафтуна МИНГБОВЕВА

Web-site: oilavajamiyat.uz

1 2 3 5